

NSPRV

NEZAVISNI SINDIKAT PROSVETNIH RADNIKA VOJVODINE

Novi Sad, Trg Slobode 3 tel/faks: 021/6616-886, 025/420-093, 023/515-757
e-mail: sindiso@sbb.rs, nsprv@open.telekom.rs, nsprv.zr@open.telekom.rs

Konačno Sindikat!

УСКОРО НОВИ ПРАВИЛНИЦИ О ЦЕНИ УСЛУГА У ШКОЛАМА

Недавно смо Вам послали два циркуларна писма у којима смо Вас обавестили да је Министарство просвете, науке и технолошког развоја припремило предлоге правилника о цени услуга основне и средње школе. Иако је време «прегазило» старе правилнике о цени услуга и основне, а и средње школе, иако се ода тада променило више од 10 министара просвете, тек последњи, и то министар у техничком мандату (вероватно и одлазећи), проф. др Томислав Јовановић довршава посао (да ли?) којим се нису бавили његови претходници, иако је постојала законска обавеза да се по доношењу школских закона у року од 6 месеци донесу и један и други правилник. Стога не чуди да се овим питањем, између осталих, бавио и наш Синдикат свих претходних година, тако да материјали који су пред Вама и нису потпуно нови, јер смо о њима више пута расправљали са помоћницима министра за основно и средње образовање и њиховим стручним службама, тако да су ова два, Вама доступна предлога, погоршане варијанте оних предлога правилника о којима смо последњи пут усклађивали ставове са тадашњим помоћницима: Желимиром Поповом и Богољубом Лазаревићем. Како ове колеге већ одавно нису помоћници министра и како је „подоста воде Дунавом протекло“, нови људи донели су и нове идеје. Нажалост, лоше по школе, а и по запослене у кућама знања.

Стога, питње је колико ће ови правилници помоћи основним и средњим школама да побољшају свој материјални положај и обезбеде боље услове за рад ученицима и наставницима, показаће време, али је јасно да досадашње правилнике нису поштовале јединице локалних самоуправа, нарочито у оном делу који се тиче материјалних трошкова наставе, па је настава најчешће одвијана по принципу „штапа и канапа“, а ЈЛС су плаћале само оне најнеопходније трошкове да би школе како-тако могле да функционишу. Нарочито су биле оштећене средње стручне школе којима нису исплаћивани материјални трошкови по Правилнику и који су нормирани до 10% на бруто средства школама. Локалне самоуправе су, уз бројне лимите и једнострану смањења квота намењених појединим школама и без уважавања потреба и аргумената друге стране, кршиле ове правилнике, а да за то никада нису сносиле било какву санкцију. Како је предлогом правилника утврђено да се цена услуга школе утврђује и обрачунава за школску годину, јасно је да ће ова школска година протећи на досадашњи начин, уз „цеђење суве дреновине“ и даље „стежање каиша“.

Елем, правилницима министар прописује цену услуге за основну, односно средњу школу, а на основу овлашћења из члана 171. „Кривног“ закона. Правилницима о цени услуга утврђује се цена услуга која (на основу закона) обухвата сретства за плате, додатке запослених и социјалне доприносе на терет послодавца (која се обезбеђују из буџета Републике Србије), као и за друге текуће

расходе – материјалне трошкове за које се средства обезбеђују из буџета јединица локалне самоуправе (ЈЛС).

Образовање и утврђивање цене услуга школе се врши на основу броја радних сати, односно броја запослених за остваривање годишњег програма рада школе, врсте наставног плана и програма школе, величине школе, опремљености школе, броја одељења и броја ученика и степена стручности запослених у школи и материјалних трошкова школе и наставе. Школе су у обавези да надлежној школској управи до половине септембра доставе извод из годишњег програма рада са елементима потребним за утврђивање цене (ЦЕНУС).

Правилницима се утврђују мерила, односно стандарди за утврђивање броја запослених, а на основу:

1. Укупног фонда часова предвиђеног наставним планом и програмом и других облика образовно-васпитног рада у оквиру **40**-часовне радне недеље
2. Броја одељења, група или класа утврђених годишњим програмом рада
3. Часова непосредног рада са ученицима
4. Броја наставних недеља предвиђених школским календаром
5. Правилником о педагошкој норми свих облика образовно-васпитног рада наставника и стручних сарадника (за средње школе).

Правилницима се утврђује да свака школа има директора, а помоћника директора сразмерно броју одељења и то за школе преко **24** одељења највише до једног, а за школе преко **36** одељења највише два. Такође се Правилником утврђују стандарди за стручне сараднике: педагога или психолога, библиотекара, наставнике практичне наставе, секретаре школа, шефове рачуноводства, запослене на административно-финансијским пословима. Стандарди из правилника упућују на „кресање“ броја извршилаца на овим пословима, односно смањење радне норме за исте, пошто су као критеријуми прописана одељења, односно број ученика. Видљиво је и да правилници не препознају школе мање од **16** одељења, што другим речима значи да ће се актом о мрежи школа извршити рационализација броја школа и смањење школа као правних лица у складу са критеријумима из тих аката и закона (све ово значи вишкове запослених и све оне муке на које је Синдикат упозоравао протеклих година). Правилником се прописују и стандарди за друге запослене у школи (ненаставна лица) чија ће убудуће радна места, норма, наравно и зарада зависити од квадратуре школског објекта и опреме школе, постојећих машина и инсталација, система за грејање и све у односу на број одељења и наравно број ученика. Број запослених на одржавању хигијене у школи убудуће неће моћи бити већи од **16%** од броја признатих извршилаца у настави. Будућност запослених на припремању и сервирању оброка за ученике убудуће ће такође зависити од броја корисника те услуге.

Правилницима се прописују и стандарди за материјалне и друге трошкове школе који се утврђују у процентима у односу на средства за бруто плате запослених у школи, што такође значи из, од раније познатих разлога, мање износе школама и лошији квалитет наставе, нарочито у средњим стручним школама које су уз домове ученика и студентске домове, као и универзитетске установе образовања у добром делу присиљени да се сналазе како знају и умеју и материјалне трошкове финансирају из оних толико чувених сопствених прихода. Иако је јасно ко је у обавези да та средства измирује школама – ЈЛС, а ако школе и

остварују одређене сопствене приходе, оне те сопствене приходе могу употребити за неке друге намене.

У правилницима су се пронашле и одредбе по којима се уговором утврђена цена услуге за сваку школску годину може додатно умањити ако:

- 1) школа не оствари годишњи план рада
- 2) за време штрајка запослених у школама, при чему се каже да се ово умањење сразмерно нереализованим садржајима и активностима умањује и иако је друга тачка у супротности са првом, јер је јасно да уколико се штрајкује, по закону о основној или средњој школи, тај штрајк и није штрајк, већ настава са прописаним минимумом процеса рада, што значи да ће наставни планови и програми, као и друге активности и у том случају бити реализоване у целости. Иако је ово сувишно, јасно је зашто се нашло и у Правилнику, јер је очигледно и нови министар, као и његови претходници, оптерећен страхом од штрајка просветних радника, па је све учињено да се право запосленог и на штрајк суспендује, што је веома успешно учињено, уношењем те забране у поменуте законе о основном и средњем образовању и васпитању.

Остаје да се види колико ће школе (читај: директори и школски одбори) бити заинтересовани да се изборе за оно што је њихов део колача, који се исплаћује са нивоа ЈЛС, јер су у правилу до сада сви они углавном оћутали на чињеницу да их локалне самоуправе континуирано закидају и да материјлане трошкове наставе често пута „крпају“ из онога што они називају ђачки динар, а што није ништа друго него рекетирање родитеља (додуше на ниском нивоу), а било је и примера да је од појединих колега тражено да се одрекну већ исплаћених накнада за трошкове превоза и да се из тог новца обезбеди део средстава за материјалне трошкове наставе и средства за извођење наставе. Што се тиче нашег Синдиката, молимо Вас да достављате Ваше примедбе, па ће наши представници покушати да их инплементирају у правилнике уколико друга страна буде сусретљива. При томе морамо подсетити да и до сада то није био случај јер је и претходна просветна власт оличена у лику функционера Министарства школског, договорено у преговорима мењало у последњи час, по сопственом нахођењу, под маском тзв. правне редакције текста.

Правилнике о критеријумима за утврђивање цене услуга основне, односно средње школе можете преузети са нашег сајту: www.nsprv.org.rs у прозору Прописи-Правилници. Своје примедбе можете доставити Синдикату или директно министарству просвете.

Нови Сад, 25.03.2014.

проф. Хаџи Здравко М. Ковач,
генерални секретар НСПРВ

